

**Aatsitassarsiorfinni atorreqartussani dieseli ikummatigalugu nukissiuutini
atortulersuutit NO_x-inik taaguutillit millisaatit atorreqartalernissaat siunertaralugu
Naalackersuisut UPA 14-imut inatsisissatut siunnersuummik saqqummeeqqullugit
Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
(Saqq. Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)**

pillugu

Eqqissisimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerreqarneranut saqqummiunneqartoq

Suliarinerani Ataatsimiititaliami kingullermik uku peqataapput:

Inatsisartunut ilaasortaq Saxtorph Didriksen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Lars Mathæussen, Siumut, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit

Ulloq 9. oktober 2013 UKA 2013-imi siullermeerneqareermat siunnersuut Ataatsimiititaliap misissorpaa.

Siunnersuutip imaa aamma siunertaa

Siunnersuuteqartup siunnersuutimigut kissaatigaa, aatsitassarsiornermik suliniunitini dieseli ikummatigalugu nukissiuutini atortulersuutit NO_x¹-inik taaguutillit aniatinneqarnerannut annikillisaatit atorreqartalernissaannut Naalackersuisut kingusinnerpaamik UPA 2014-imut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiusseqquneqassasut.

¹ Kvælstofoxidit (NO_x) amerlanertigut gassiupput tassaasut NO aamma NO₂. NO₂ peqqissutsimut ajoqutaasinnaavoq, ilaatigullu NO-mit pilertarluni. NO_x-init mingutsitsineq sualummik angallannermit nukissiuutiniillu pilertarput. Illoqarfinni NO_x biilinit dieselitortunit sualummik pilertarpoq.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut siunnersuutip siunertaa iluarisimaarpaat, taamatulli isikkoqartillugu tapersorsinnaanagu, teknologinut aalajangersimasunut soorlu nukissiuutinut dieselitortunut inatsisiliornissamat taarsiullugu, NO_x-inik aniatitsinermi killissarititassat atuutilersinneqarnissaat naleqqunnerpaassasoq isumaqarfigineqarmat. Tamanna teknologiumut immikkuullarissumut nukissiuutinut dieselitortunut inatsisiliorniarnermi orniginartinneqarneruvoq. Tamatuma kingorna Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuut una saqqummiuppaat:

”Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit naapertorlugu, naliusunut killissarititaasunik aalajangersaanikkut silaannaap pitsaassusissanut aammalu NO_x-inik akuutissanillu allanik silaannarmut aniatitassat killissaannut piumasaqaatit malinneqarnissaannut qulakkeeriffiusunik maleruagassiornissamat Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut.”

Siumut aamma siunnersuutip siunertaanut tapersersuivoq, allannguutissamillu siunnersuuteqarnissaq Naalakkersuisutuulli kissaatigalugu, taamatullu Naalakkersuisut killissaritaasut pillugit aalajangersaaqquneqassasut.

Inuit Ataqtigiit oqaaseqaateqarnerminni siunnersuuteqartup saqqummiussineratut siunnersuut tapersorsorpaat, Naalakkersuisulli allannguutissatut siunnersuutit saqqummiussaata naleqquttuunera imal. naleqquttuunnginnera isummerfiginagu. Taamaattorli **Inuit Ataqtigiit** siullermeerinermi oqaatigaat, siunnersuut Naalakkersuisut paatsoorsimagaat, NO_x-inimmi aniatitsinermi killissarititanik pilersitsinissaq siunertarineqanngimmat, kisiannili pineqarmat aatsitassarsiorluni ingerlatsinermi nukissiuutit dieselitortut atorineqarneranni NO_x-inik aniatitsinermi annikillisaatit pillugit piumasaqaateqarnissaq.

Atassut aamma siunnersuutip siunertaanik tapersersuivoq, kisiannili Eqqissisimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliami annertunerusumik suliarineqarnissaa utaqqeqqaarullugu, taamaalilluni suliap siunnersuuteqartumit siunnersuutigineqartutut imaluunniit Naalakkersuisunit allannguutissatut siunnersuummi saqqummiunneqartutut sulissutigineqarnissaanut paasisaqarluarsimalluni isummertoqarsinnaassamat.

Demokraatit Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiusseqquneqarnissaannik siunnersuuteqartup kissaateqarnera tapersorsorpaat, Naalakkersuisulli allannguutissatut siunnersuutaat toqqaannartumik isummerfiginagu.

Apeqqutit

Siunnersuummut kiisalu siunnersuutip siullermeerneqarnerani oqaatigineqartunut atatillugu Eqqissisimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaq aallaqqaammut arlalinnik paasiniagassanik Naalakkersuisut apeqquteqarfigineqarnissaannut pissutissaqartitsivoq. Ataatsimiititaliaq marloriarluni apeqquteqartarsimavoq, appasaanillu immikkut apeqquteqarneq siullermik akissummut malitseqartitsineruvoq.

Ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissutit isumaliutissiisummut uunga ilanngussaq 1-tut (akissut ull. 9. november 2013-imeersoq) aamma ilanngussaq 2-tut (akissut ull. 12. marts 2014-imeersoq) tapiliunneqarput.

Paasissutissat pissarsiat allat

Naalakkersuisunut apeqqutit nassiunneqartut saniatigut, Ataatsimiititaliaq Danmarkimi Det Økologiske Råd-imut paasissutissanik pissarsinarsimavoq, tassanilu ilaatigut akuutissanik assigiinningsunik anititsinermi avatangiisit qanoq sunnerneqartarnerat pillugu, aamma aniatitsinerit killilerniarlugit qanoq periarfissaqartoqarneraq pillugu ilaatigut annertuumik immikkut ilisimasaqartoqarpoq.

Paasissutissat pissarsiarineqartut tunggavigalugit Ataatsimiititaliap ilaatigut paasivaa, killisarititaasunik atuneq aamma NO_x-inik aniatitsinermi annikillisaatit pillugit atuinermi immikkut piumasaqaatinik atuneq pitsaaquteqarlunilu ajoqutissartaqartoq.

Aniatitsinermi annikillisaatit pillugit

Aniatitsinermi annikillisaatit ilisimaneqartut atorneqarnissaannut piumasaqarnerup iluaqutigisinnaavaa, teknologii taanna tassaamat ilisimaneqartoq misilittagaqarfigineqartorlu, nukissiorfinnilu atorneqartuni taamaattunik annikillisaatinik atortuliinikkut nakkutilliinerit akulikitsut pisariaqartinneqarnerat annikillisinneqarsinnaammat.

Akerlinganilli nukissiuutini dieselitortuni aniatitsinermi annikillisaatinik atuinissamut piumasaqarnermi, ingerlatseqatigiiffiup aalajangersimasumik pisariaqartitaanut atatillugu aaqqiissutinik pitsanngortinneqarnerpaasimasunik ingerlatseqatigiiffiit atuisinnaanerat annikillisinneqassaaq. NO_x-inik aniatitsinerup qanoq killilerneqarnissaanut ingerlatseqatigiiffiit nammineq piumasaminnik aalajangiisinnaaneranninngaanniit aniatitsinermi atortulersuuteqarnissamut piumasaqarneq taamaalilluni ingerlatseqatigiiffinnut annertunerusumik nanertuutaasinnaassaaq. Kiisalu annikillisaatinut aalajangersimasumik teknologiit atorneqarnissaanut piumasaqaateqarnermi ilaatigut nutaaliorneq aamma avatangiisinut teknologiimik ineriartortitsineq arriilisinneqarsinnaapput.

Killissarititaasut pillugit

Killissarititaasunik atuinerup iluaqutigaa, NO_x-inik aniatitsinerit killissarititaasut ataallugit inissinneqarsinnaanerannut iliuusissat teknologiillu akissajaatinik killiliisinnaanerpaat ingerlatseqatigiiffiit nammineerlutik toqqarsinnaammatigit. Ingerlatseqatigiiffimmut pineqartumut iluaqutaasup saniatigut, killissarititaasut atorneqarnerat aamma nutaaliornermut teknologiinillu ineriartortitsinermut annertusaaqataasinnaassapput, arlaatigullu – aniatitsinerit annikillisinneqarsinnaallutik. Tamanna paasissutissanut Naalakkersuisunit Ataatsimiititaliamit tiguneqarsimasunut naapertuuppoq.

Taamaattorli killissarititaasunik atuineri aniatitsinerit ataavartumik killissarititaasut aalajangersakkat ataaniinnerannik ingerlatseqatigiiffinit uppersarneqarsinnaasariaqarpoq. Ingerlatseqatigiiffiit aniatitsinerini piumasaqatit naammassineqarsimanersut pillugit oqartussaasut aamma ataavartumik immaqalu akulikitsumik nakkutilliisarnissaat naatsorsuutigisariaqarpoq. Taamatut nakkutilliinerit inuiaqatigiinnut attaveqarnermik sanarfineqarsimasumik ataqatigiissakkamillu peqartunut immaqa ajornartorsiutaassanngikkaluarpoq, kisiannili nunatsinni ingerlatissallugit akisungaatsiarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaalluni, sualummik nakkutilliinerit avingarususimasumi assersuutigalugu qulimiguulimmik umiarsuarmilluunniit taamaallaat tikinneqarsinnaasuni ingerlanneqassagaluarpata

NO_x-inut akitsuut pillugu

NO_x-it Danmarkimi akitsuuserneqartalernikuupput. Akitsuut pilersinneqarnikuuvoq, NO_x-inik anitsitsinerit annikillisinnaarlugit ingerlatseqatigiiffiit kaammattorniarneqarneranni. Taamaalilluni akitsuutikkut killissarititaasut pillugit piumasaqaateqarnikkut aamma annikillisaatinik atuinissamut piumasaqaateqarnikkut NO_x-inik aniatitsinermik ingerlatseqatigiiffiit annikilliliinerunissaannut kaammattorneqassapput. Ingerlatseqatigiiffiit NO_x-inik aniatitsinerannik il.il. siumut isigisumik suliaqarnermi NO_x-inut akitsuutit ilanngunneqarsinnaanersut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut isumaliutigeqquaa.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnera

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa, NO_x-inik aniatitsineq pillugu killilersuinissamut pisariaqartitsisoqarnera siamasissumik isumaqataaffigineqartoq. Siunnersuummi uani aatsitassarsiornermi suliniutinut atatillugu nukissiuutinit dieselitortunit NO_x-inik aniatitsisarnerit toqqaannartumik siunnerfigineqarput.

Siunnersuummi NO_x-inik aniatitsinermi killissarititanik aalajangersaanissaq siunertarineqanngitsoq siunnersuutip siullermeerneqarnerani siunnersuuteqartup Naalakkersuisunut erseqqissaatigisariaqarsimavaa, kisiannili pineqartut tassaasut atortulersuutit NO_x-inik aniatitsinermik annikillisaataasut.

Siunnersuuteqartumit erseqqissaaneq tamanna Ataatsimiititaliap maluginiarpaa, peqatigitilluguli oqaatigineqarsinnaavoq, killissarititaasut ima annikitsigisumik inissinneqarpata, tamanna ima kinguneqassasoq, ingerlatseqatigiiffiit atortuutininik NO_x-inik aniatitsisuusunik atugaqartut, aniatitsinerit killissarititaasup ataaniilersinniarlugit annikillisaanermut teknologii pissarsiarineqarsinnaasoq atortariaqalissagaat. Taamaattumik killissarititaasut annikitsunngortillugit aalajangerneqarnerat, nukissiuutininik dieselimik ingerlatilinni pissusiviusut pineqartillugit NO_x-inik aniatitsinermi annikillisaatinik immikkut atueqqusinerimik inatsiseqarnertulli sunniuteqarsinnaassaaq.

Silaannaap pitsaassusianut aamma aniatitsinermi killissarititaasut NO_x-inut tunngassuteqartut eqqortinneqarnissaat pisariaqartutut nalilerneqarpata, NO_x-inut annikillisaatinik atortulersuutininik atuinissamut Naalakkersuisut piumasaaqateqarsinnaapput.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa, killissarititaasut uppersaatitalimmik annertussusiligaasut, taakkulu teknologii sorleq atorneqarnerasoq apeqqutaatinnagu aalajangerneqarsinnaasut. Ataatsimiititaliap maluginiarpaattaaq, akuutissanik mingutsitsisunik aniatitsisoq pissusaaffilerneqarsinnaasoq, aamma NO_x-inik aniatitsinerimut atatillugu killissarititatu aalajangerneqarsimasut ataallugit ingerlatsinissaq uppersarneqartassasoq.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa, aatsitassanik suliniutini avatangiisinut sunniutininik naliliinerimik nalunaarusianik suliaqarnermi najoqqutassani atuuttuni teknologii pissarsiarineqarsinnaasoq pitsaanerpaaq (periuseq BAT) aamma avatangiisit pillugit iliuuseq pitsaanerpaaq (periuseq BEP) atorneqassasoq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip uuma suliarineqarneranut atatillugu Isukasiani saviminissamik suliniummut atatillugu NO_x-inik aniatitsinerit Danmarkimi ukiumut NO_x-inik aniatitat tamarmiusut 1/10-iisa missaaniittunik aniatitsisoqartassasoq Ataatsimiititaliap ilaatigut ilisimalerpaa. Tamanna eqqorsimassappat, aniatitsinerillu taama annertutigisut taamatut aatsitassarsiornermut Naalakkersuisut piumasaaqatiginiagaannut naapertuutissappata, Naalakkersuisut avatangiisinut anguniagaqarnerullutik kiinnertariaqartut Ataatsimiititaliaq ersarilluinnartumik isumaqarpoq. Tamanna ajornartorsiut Ataatsimiititaliap immikkut malersorniarpaa, aalajangiiffigisassatut siunnersuummi uani suliaqarnermi aatsitassarsiornermik suliniut aalajangersimasoq ataaseq ingerlasoq tunngavigissallugu naleqquttutut isigineqanngimmat, tassami aalajangiiffigisassatut siunnersuummi aatsitassarsiornermi dieseli atorlugu nukissiorfiit atugaaneranni ataatsimut isiginnittumik suliallu akimorlugit piumasaaqatinik aalajangersaasoqarniarmat. Taamaattorli ukiuni tallimani tulliuuttuni aatsitassarsiornermik suliniutinut pingasuniit tallimanut atuinissamut akuersissuteqarnissamik Naalakkersuisut anguniagaasa piviusunngortinnerisa kingunerisaanik tassunga atatillugu NO_x-inik aniatitsinerit ataatsimut annertusiartornerannut naatsorsuutigisat

pillugit Naalackersuisut nassuiaasioqqullugit qinnuigineqarput².

Siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu Ataatsimiititaliap isumaliutersuutai allat.

NO_x-inik aniatitsinerit allani pisarput, assersuutigalugu umiartornermi aamma assartuussinermi, taamatullu siunnersuut una aqutigalugu siumut isigisumik NO_x-inik aniatitsinerit qanoq naleqqunnerpaamik killilersorneqarsinnaanerannut Naalackersuisut isumaliuteqartariaqarput. Naalagaaffiit Peqatigiit Imarsiornikkut Kattuffissuata (IMO-p) SO_x-imik aamma NO_x-inik umiarsuit aniatitsinerannut piumasaqaatit nutaat sakkortungaatsiartut 2008-mi akuera. NO_x-inik aniatitsinermut atatillugu pineqartut tassaapput 2011-imi piumasaqaatit eqqortinneqarnissaannut piumasaqaatit Tier II-mik taaneqartartut, kiisalu 2016-imi piumasaqaatit eqqortinneqarnissaannut piumasaqaatit Tier III-mik taaneqartartut. Piumasaqaatit taakku taamaallaat umiarsuarnut nutaanut atuupput. Piumasaqaatit Tier II-t piumasaqaatit Tier I-imi piumasaqaatinik sukaterinerupput, taakkulu nunarsuaq tamakkerlugu atuuttuupput. Piumasaqaatit Tier III-t summiiffinnut ECA-nut (ECA: Emission Control Area – Sumiiffinnut Aniatitsinermik Nakkutilliiffiusunut) suli toqqarneqarsimangitsunut atuuttussaapput. Piumasaqaatit Tier III-t atorlugit immami motorinit atorneqartunit annerpaanit NO_x-inik aniatitsinerit 80 %-mik annikillisinneqassapput.

Kalaallit Nunaata imartaani umiarsuarnut SO_x-nik³ aamma NO_x-inik killilersuinerit atuuttut pilertussallu pillugit immikkut nassuiaammik Ataatsimiititaliaq piaartumik nassitsiffigineqarnissaminik kissaateqarpoq.

NO_x-inik aniatitsinernut siunissami killilersuinissanut atatillugu, malittarisassat eqqortinneqarnerannik nakkutilliineq pillugu malittarisassaqaartitsinissaq Naalackersuisut isumannaassavaat.

Siunnersuutip naggataarutaasumik aappassaaneernissaanut inatsisiliornissaq qaqugu naammassisinnaanersoq Naalackersuisunit nassuiaatigeqquneqarpoq.

Sukulunnit mingutsitsineq aamma paaq ("black carbon")

² Tak. Kalaallit Nunaata uuliasiornermut aatsitassarsiornermullu 2014-2018-imut periusissaa Imm. 5.10.

³ SO_x taassavoq svovloxid, inuullu peqqissusaanut avatangiisinullu NO_x-tuulli sunniuteqartartoq. SO_x -ip pilertarnera ikummatissap svovlimik akoqarneranik aalajangerneqartarpoq. Taamaattumik ukiuni kingullerni uuliamik nioqutissiani soorlu dieseluuliami svovlimik akoqassutsip killilerneqarnissaanut piumasaqaatit suli sakkortusigaluttuinnarput. Silaannarmi isugutattumi SO_x svovlsyrip pilertarneranut ilapittuutaasarpooq, taannalu seernarsisitsisarnermut ajornartorsiutit ilagaat. SO_x saliineranut atortorissaarutit immikkut ittut atorlugit putsumi gassimit immikkoortinneqarluni peerneqarsinnaavoq.

Nukissiuutit aamma maskiinat oqimaatsut atugaaneranni sunniutaaratarsinnaasut ulorianartut allat pillugit Ataatsimiititaliaq paasitinneqarsimavortaaq, pineqartullu tassaapput sukuluit, taakkunungalugu ilaalluni paaq aniatinneqartartoq. Paaq nunarsuup kissakkiartorneranut pissutaasut annertuut ilagaat. Ilisimatuussutsikkut suliniutit kingullerpaat sukumiinerpaallu tikkuussippat, tamanna CO₂ tulleralugu pissutaasut annertunerpat tullerigaat. Ikumatitsineq sakkortunerpaanngikkaangat paaq pilertarpoq. Silaannarsuarmi paaq kissassaaqataasut sunniuteqartarpoq. Kisiannili silap pissusaanut sunniuteqarnerpaaq tassaavoq, paaq Issittumut pisarmat, sikulu qasertunngortillugu, taamaalillutillu seqernup qinngulanerisa annertunersai "iineqartarlutik", tamatumalu kingunerisaanik sermip aakkiartornera sukatsittarluni⁴. Tamanna tungavigalugu Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut qinnuigissavai, aalajangiiffigisassatut siunnersuut una qanorluunniit suliarineqaraluarpat sukulunnit tamatumani paap sukulunit mingutsitsineq pillugu piumasaqaatit suut saqqummiunniarneqarnersut nassuiaatigissagaat. Tassunga atatillugu Ataatsimiititaliap aamma Naalakkersuisunit nassuiaatigeqquaa, sukulunnit mingutsitsinermit inuiaqatigiit avatangiisinut ullumikkut qanoq akornusiisareernersut pillugit tamakkiisumik misissuereertoqarsimanersoq, sikummi aakkiartorneranut atatillugu sukulunnik mingutsitsineq najukkamut silap pissusaanut annertoqisumik sunniuteqartarmat. Tassunga atatillugu sukulunnik mingutsitsineq pillugu malittarisassiornermut atatillugu siumut isigisumik pilersaarutit pillugit Naalakkersuisut aamma nassuiaateqaqquneqarput.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai.

Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq, aalajangiiffigisassatut siunnersuutip piviusunngortinnissaanut siunnersuut tungavilersugaassasoq siunnersuutillu aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai allaaserineqarsimassasut. Ataatsimiititaliap maluginiarpa, taakku naapertorlugit siunnersuutip piviusunngortinnerani siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai taaneqarsimasut.

Ataatsimiititaliap inassutai.

Siunnersuutip suliarineqarnera ilaatigut aatsitassarsiornermik suliniutinut atatillugu mingutsitsineq pillugu paasissutissanik Ataatsimiititaliamit pissarsiffiulluarsimavoq. NO_x-inik aniatitsineq imminnermini ajornartorsiutaavoq, Ataatsimiititalialli naatsumik eqikkaaneratuut, taava avatangiisinut peqqissutsikkullu akuutissanik allanik ajoqusiisinnaasoqarpoq, taakkulu malittarisassiuullugillu killilertariaqarpavut.

Pinngortitap, avatangiisit inuullu peqqissusaata illersornissaannik ilungersuuteqarnitsinni, avatangiisinut tunngasutigut siumut isigisumik annertoqisumik piumasaqaatinik

⁴ Tigusiffigisaq: Det Økologiske Råd.

2. juni 2014

UPA 2014/90
(UKA 2013/90)

aalajangiinissarput attassinissarpullu Ataatsimiititaliap isumaa malillugu pisariaqarpoq, tamannami inuiaqatigiit piunnarnissaannut tunngaviuvoq.

NO_x-inik aniatitsinermi killisarititaasut atulersinneqarneranni NO_x-inik aniatitsinermi annikillisaatit pillugit malittarisassaqaarnissamik ilaatitaqaarnissarput Ataatsimiititaliami isumaqataaffiuvoq. Piffissap ingerlanerani tamanna NO_x-inut akitsuummik ilaneqassanersoq Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut isumaliutigeqquaa. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut eqqaamaqquaa, tamanna pillugu isumaliuteqarnermi Ataatsimiititaliap saaffigeqqinneqaarnissaa eqqaamaneqassasoq.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Inatsit malillugu aamma suliffissuaqaarnermik allanik suliaqaarnerup malitsigisaanik akuutissanik mingutsitsissutaasunik allanik aniatitsinermi killiliussat attatiinnassagivut Ataatsimiititaliami aamma isumaqataaffiuvoq.

Angallanermik suliaqarfimmi akuutissanik avatangiisinut aamma peqqissutsimut ulorianartunik aniatitsineq pillugu siumut isigisumik malittarisassiornissaq aamma sanioqqussinnaangilarput. Ataatsimiititaliami salliutillugu umiarsianik angallaneq eqqarsaatigineqarpoq.

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumumeersut Naalakkersuisunit allannguutissatut siunnersuut akuerineqassasoq inassutigaa, siunnersuutaqqaartorlu itigartinneqassasoq, NO_x-inik aniatitsinermi annikillisaatit pillugit piumasaqaateqaarnissamut inatsisitigut atuuttutigut periarfissaqareermat.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Inuit Ataqaatiginneersut siunnersuut pillugu ima oqaaseqassapput:

Inatsisikkut NO_x-inik aniatitsinermi annikillisaatit pillugit maleruagassiornissaq pisariaqarpoq. Suliniummiit suliniummut NO_x-inik aniatitsinermi annikillisaatit pillugit piumasaqaateqartoqartassanersoq Naalakkersuisut nammineerlutik aalajangiisinnaassasut ikinnerussuteqartut kissaatiginngilaat. NO_x-inik aniatitsinermi annikillisaatit inatsisitigut malittarisassiunneqartassapput, suliniummiit suliniummut pinnani. Aatsitassanik suliniutinut, sulianullu annertoorsuarnut atatillugu, aamma allatigut mingutsitsissutaasumik ingerlatsinermi suliaqaarnermiluunniit akuutissat avatangiisinut ulorianaatillit aniatinneqarneranni killiliussanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut peqquneqaarnissaat ikinnerussuteqartut aamma tapersersorpaat. Killisarititaasut takku EU-mi piumasaqaatit minnerpaamik malissavaat.

Avatangiisinut piumasaqaatinik sakkortuunik ersarissumik malittarisassasiornissap isumannaaneqaarnissaa siunertaralugu siunnersuutaqqaartumut ikinnerussuteqartut allannguutissatut siunnersuummik imaattumik saqqummiiniarput, tamatumalu kingorna NO_x-

2. juni 2014

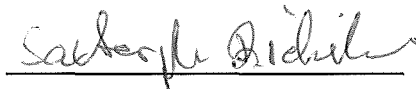
UPA 2014/90
(UKA 2013/90)

inik aniatitsinermi annikillisaatit pillugit inatsisiliornissaq, killissarititaasullu atuutilersinneqarnissaat isumannaarneqassaaq.

Aatsitassarsiornermik suliniutitut atatillugu nukissiorfinni dieselitortuni NO_x-inik aniatitsinermi annikillisaatinik atuinissamut isumannaarisumik inatsisissatut siunnersuummik UKA 2015-imut saqqummiussinissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Aammattaaq killissarititaasut pillugit aalajangiinikkut minnerpaamillu killissarititaasunik EU-mit aalajangersarneqartunik malinnittussanik silaannaap pitsaassusaanut, NO_x-inik aamma avatangiisinut peqqissutsimullu ulorianartunik allanik aniatitsinermi killissarititaasunik malinninnissaq isumannaarniarlugu, Aatsitassanut Ikummatissanullu inatsit aamma Avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaannik Inatsit naapertorlugit kingusinnerpaamik 2015-imi malittarisassiornissamik imaluunniit inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinissamik Naalakkersuisut peqquneqarput.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut allannguutissatut siunnersuutertik akuerineqassasoq inassutigaa, kiisalu Naalakkersuisunit allannguutissatut siunnersuut aamma siunnersuutigineqaqqaartoq itigartinneqassasoq inassutigalugu.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni Ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Saxtorph Didriksen,
Siulittaasoq

Lars Mathæussen

Nikolaj Jeremiassen

2. juni 2014

Sara Olsvig

UPA 2014/90
(UKA 2013/90)

Naaja Nathanielsen

Eqqissimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimititaliaq

NO_x-imik annikillisaanissaq pillugu UKA 2013/90-imut siunnersuummut tunngatillugu apeqqutit assigiinngitsut

Eqqissimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimititaliaq 18. oktober 2013-imi, j. nr. 01.37.02.03-00022, UKA 2013/90-imut siunnersuutip ataatsimititaliamit suliarineqarneranut atatillugu apeqqutinik arfineq marlunnik Ineqarnermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisumut nassiusaqarpoq. Matuma kinguliani apeqqutit ataatsimititaliap saaffiginnissutaani ilaasut tulleriinneri malillugit akissuteqaatit takuneqarsinnaapput.

09-11-2013
Sagsnr. 2013-088926
Dok. Nr. 1381309

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: ipan@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1) Allannguutissatut siunnersuutitut saqqummiunneqartoq itisilerlugu nassuiarneqassasoq qinnutigineqarpoq.

Allannguutissatut siunnersuut saqqummiunneqartoq pingaarnertut aatsitassarsiornermut atatillugu avatangiisinik innarlitsaaliunerup, tassungalu ilanngullugu silaannarmik mingutsitsinissamut killilersuinerup annertunerunissaanik kissaateqarnermik tunngaveqarpoq. Tassalu allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut silaannarmik mingutsitsinissamut killilersuinissaq pillugu anguniagassap, aalajangiiffigisassatut siunnersuummi saqqummiunneqartumi allassimasup assinganik siuarsaasoqarnissaa Naalakkersuisut kissaatigaat.

Tamatuma peqatigisaanik maleruagassiueriaatsit nunani tamalaani atornerqartut akuerisaasullu nalinginnaasut atorlugit avatangiisinik innarlitsaaliuinissaq allannguutissatut siunnersuuteqarnermi siunertarineqarpoq. Tamatumunnga atatillugu Naalakkersuisut isumaqarput, mingutsitsinermi ajornartorsiutinut immikkut aaqqiissutissatut teknologimik aalajangersimasumik atuilernissamut inatsimmik immikkut ittumik atuutsitsilernissamut siunnersuut saqqummiunneqartoq periaatsimik naapertuuttumik, avatangiisinik innarlitsaaliuinissamut kissaatigineqartumut siuarsaataasinnaasumik Imaqanngitsoq.

Mingutsitsinermi ajornartorsiutinut teknologimik aaqqiissutissamik aalajangersimasumik atuilernissamut inatsimmut taarsiullugu, aatsitassarsiornermi avatangiisinik innarlitsaaliuinermi aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip tunngavigineqarnissaa naleqqunnerpaasoq Naalakkersuisut isumaqarput. Naalakkersuisut isumaat malillugu aatsitassanut ikummatissanullu inatsit avatangiisinik innarlitsaaliuinissamut malittarisassanik suliffeqarfinnut malitassatut pisussaaffiliunneqarsinnaasunik tamakkiisumik tunngavissiivoq.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ilaatigut gassinik NO_x-inik taaguutilinnik silaannarmik mingutsitsisarnermik killilersuinissatut kissaatigineqartoq aatsitassanut ikummatissanullu inatsit tunngavigalugu malittarisassiornikkut pisarpoq, ilaatigullu gassinik NO_x-inik taaguutilinnik silaannarmik mingutsitsisarnermik killilersuinermi silaannarmik mingutsitsinermi killissarititaasut malinneqarnissaannut piumasaqaatit tunngavigineqartarlutik.

Suliffeqarfiit killissarititaasunik malinninnissamut piumasaqarfiginerisigut oqartussaasut suliffeqarfiillu avatangiisinut sunniutitut akuerisaasunut ajornanngitsunik uuttorneqarsinnaasunillu sakkussaqaassapput, tamatumalu peqatigisaanik suliffeqarfiit inatsisini piumasaqaatinik oqartussaasullu piumasaqaataannik naammassinninnissamut namminneerlutik iluarsinissamut periarfissinneqassallutik.

Kiisalu killissarititaasunik aalajangersaasarerup suliffeqarfiit siunissamut ungasissumut iluarsiiussutissatut anguniagassaannik aalajangersaasinnaaneq iluaqutissartaraa, tamatumalu peqatigisaanik teknikkimik pissarsiarineqarsinnaasumik pitsaanerpaamik (*Best Available Technology*) aammalu mingutsitsinissamut akiuniarnermi iliuusissanik pitsaanerpaanik (*Best Environmental Practice*) atuutsitsisoqalernissaa pillugu oqartussaasut aatsitassarsiornermi suliffissuarnut ingerlaavartumik piumasaqarsinnaapput, tak. aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 52 aamma VVM-imut nassuiaasiortarnermut malittarisassat atuuttut.

Tamatumunnga atatillugu ilisimatitsissutigineqassaaq, ikuallaanermit NO_x-inik pilersitsinissaq assigiinngitsunik iliuuseqarluni annikillisinneqarsinnaammat. Silaannarmik saligutit immikkut ittut periaatsinut ilaapput, tak. aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Periaatsit allat assersuutigalugu tassaapput motoorinik ikuallaatinik teknologiimik ineriartortitsineq, gassinik NO_x-inik aniatitsinermik annertumik annikillisisinnaasutut paasineqartoq, kiisalu motorit ikuallaatit ingerlanerini kissamik iluarsisarneq. Kiisalu innaallagissiorfiit generatoriinut uuliat ikummatissatut atorineqartut suuneri NO_x-imik avatangiisinut aniatitsinermut apeqqutaasorujussuusarput. Tassalu assersuutigalugu uuliat ikummatissap akua kvælstof (N) annertoorujussuusarpoq, kisiannili gasuulia Kalaallit Nunaanni atorineqartartoq kvælstofimik annikitsuaqqamik akoqartarluni. Taamaalilluni generatorit nutaaliat avatangiisinullu mingutsitsinnginnerusut gasuulia issittumi atorineqartartoq atorlugu ingerlatinneqarnerini NO_x-it pilersinneqartartut aniatinneqartartullu annikitsuararsuusarput.

Innaallagissiorfiit dieselinik ingerlateqartut malittarisassiorneqarnerini piumasaqaatinillu aalajangersaaffigineqarnerini, silaannaap pitsaassusissaannut killiliussassanik qulakkeerinissamut aniatitassallu malinneqartarnissaannut piumasaqaateqartoqartassasoq DCE-mit inassutigineqarpoq. Taamaattumik aatsitassarsiornermi VVM-imut nassuiaasiornissamut malittarisassanut EU-mi malittarisassat tunngavigalugit NO_x-imik mingutsitsinissamut killissarititassanut najoqqutassanik ilanngussisoqartarnissaa DCE-mit inassutigineqarpoq.

Aammattaaq Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaanni erserpoq, DCE aamma Pinngortitaleriffik suleqatigalugit aatsitassarsiornermi VVM-imut nassuiaasiornissamut malittarisassat iluarsanneqartut. Malittarisassani taakkunani aatsitassanut ikummatissanullu inatsit tunngavigineqarpoq. Suliami tassani ilaatigut gassit NO_x-inik taaneqartartut atorlugit silaannarmik mingutsitsinissamut

killissarititaasunik atuutsitsilernissaq siunertarineqarpoq.

- 2) Maleruagassat allannguutissat siunnersuummi allassimasut nukissiuutit dieselitortut aatsitassarsiornermi atorneqartut atortulersuutininik NO_x-inik taaguutilinnik atuinissaannik piomasqaatinik ilaqartinneqassappat?**

Allannguutissat siunnersuummi maleruagassat allassimasut NO_x-inik annikillisaanissamut atortunut piomasqaatinut toqqaannartumik ilaatinneqassangillat, tak. apeqqut 1-imut akissuteqaat. Kisiannili killissarititassat taaneqartut malinneqarnissaannut pisariaqassappat NO_x-inik annikillisaanissamut atortunut imaluunniit mingutsitsinissamut killilersuutitut suliniutinut allanut piomasqaateqartoqarsinnaavoq.

- 3) Maleruagassat aatsitassarsiornermut inatsit naaperotrlugu suliarineqartussat allannguutissat siunnersuummi saqqummiunneqartut Naalackersuisunit qaqugu suliarineqarsinnaassappat?**

Maleruagassanut nutaanut missiliuusiap qaammataluit ingerlanerini naammassineqarsinnaanissaa, tamatumalu kingorna akuersissutigineqarnissaminut atuutsinneqalernissaminullu inaarsarneqannginnermini tamanut ammasumik tusarniaassutigineqarsinnaanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

- 4) Siunnersuutaqqaartumi avatangiisinut sunniutaasussat allannguutissat siunnersuummi avatangiisinut sunniutaasussanut qanoq annertutigisumik allaanerussuteqassappat?**

Apeqqut saqqummiunneqartoq assigiimmik akissuteqarfigissallugu ajornakusoorpoq. Aappaatigut NO_x-inik annikillititsinissamut atortoq atorneqartoq kisiat atorlugu NO_x-inik aniatitsineq annikillitinneqarsinnaavoq. Illuatungaatigut killissarititaasut iluaqutigalugit gassinik NO_x-inik silaannarmik mingutsitsisarnerup aqunneqarneratigut NO_x-inik mingutsitsinerup annikillisinissaannut aaqqiissutissat arlallit atorneqarnissaat periarfissaavoq.

Taamaattumik siunnersuutip aappaani siunnersuutip aappaanut naleqqiulluni silaannarmik mingutsitsineq annertunerussanersoq annikinnerussanersorluunniit imaaliillaannaq tunngaviliilluni inerniliisoqarsinnaanngilaq.

- 5) Allannguutissat siunnersuutip akuersissutigineqarneranut sanilliullugu siunnersuutip saqqummiunneqarnermisut iluseqartup akuersissutigineqarnissaa pitsaaqutissartaqarlunilu pitsaanngequtissartaqarpa?**

Apeqqut 1-imut akissuteqaat tunngavigalugu Naalackersuisut isumaqarput, gassinik NO_x-inik taaneqartartunik silaannarmik mingutsitsinermut maleruagassat, aatsitassanut ikummatissanullu inatsit tunngavigalugu atuutsinneqartut aqutigalugit killissarititaasunik aalajangersaanissaq, mingutsitsinermi ajornartorsiutinut aalajangersimasunut teknologimik aalajangersimasumik aaqqiissuteqarnissamut immikkut ittumik

inatsisiliornermut naleqqiullugu, gassinik NO_x-inik taaneqartartunik silaannarmik mingutsitsinissamut killilersuinissamut amerlanerusunik pitsaannerusunillu periarfissaqartoq.

- 6) **BAT-imik tunngaveqarnissap imaluunniit aatsitassanut inatsimmi - Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 2009-12-07 – piginnaatitsissutit nassatarisaannik nukissiuutini dieselitortuni aatsitassarsiornermut atatillugu atorneqartuni atortulersuutunik NO_x-inik taaguutilinnik atuinissamik Naalakkersuisut plumasaqaateqarsinnaareerpat imaluunniit piumasaqaateqalersaarpat?**

Matuma siuliani apeqqut 1-imut aamma 2-mut akissutit naapertorlugit aatsitassarsiornermi iliuusissanik, gassinik NO_x-inik taaneqartartunik silaannarmik mingutsitsinissamut killissarititaasut malinneqarnissaannut qulakkeeriffiusunik Naalakkersuisut piumasaqarsinnaarusupput. NO_x-inik annikillisaanermut atortut aaqjiissutissani periarfissat arlaliusut ilagisinnaavaat.

- 7) **Nukissiuutini dieselitortuni atugassatut atortulersuutunik NO_x-inik taaguutilinnik pisinissap aatsitassarsiornermut aningaasatigut kinguneqaatissai pillugit Naalakkersuisut paasissutissiisnaappat?**

Maannakkorpiaq aatsitassarsiornermik inuussutissarsiuuteqarnermi apeqqutigineqartutut aningaasaqarnikkut sunniutissat nalilerneqarsinnaanngillat. Tassalu annikillisisinissamut atortunik taamaattunik unammillerfiusunik niueruteqartoqarpoq, taamatullu assersuutigalugu innaallagissiorfiit ataasiakkaat annertussusiligaaneri annikillisaanermut atortunik ikkussuinermit ingerlatsinermullu aningaasartuutitut aalajangiisuusussaallutik.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kim Kielsen

Ilanngussaq 2 Bilag 2

Eqqissimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaq
-/maani

**Atorlutersuutit Nox-imik aniatitamik annikillisaataasinnaasut pillugit
UPA 2014/90-imut siunnersuummut Eqqissimatitsinermut
Avatangiisinullu Ataatsimiititaliap apeqputaa 28. Februar 2014-imeersoq.**

12-03-2014
Sags nr. 2014-097253
Dok. nr. 1513763

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: apn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

[Eqqissimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaq 28. februar 2014-imi, j.nr. 01.37.02.03-00022, ataatsimiititaliap UPA 2014/90-imut siunnersuummik suliaqarneranut atatillugu Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuisumut apeqputinik tallimanik nassiussaqarpoq. Matuma kingulliani akissutit tulleriillugit allanneqarput, ataatsimiititaliap saaffiginnissutaani apeqputit ilaatinneqarlutik.

- 1) Killissarititaasut pisortanut suliffeqarfinnullu sakkussaasut pisariitsuusut uuttorneqarsinnaasullu apeqqummut siullermut akissuteqaammi allassimavoq. Killissaritaasulli maannakkut atorineqartut aalajangersarneqarnissaalluunniit kissaatigineqartut, atortulersuutinik aniatitanik annikillisaataasunik imaluunniit motorinik namminerminnik aniatitsinermut annikillisaatitaqartunik atuinermik aallaaveqarnersut erseqqissumik allassimanngilaq. Taamaammat killissarititaasut Naalakkersuisut sulinerminni tunngavigisaat qanoq atortulersuutinik/motorinik NOx-imik aniatitamik annikillisaatilinnik atuinermik tunngaveqarnersut tunngaveqannginnersulluunniit pillugu itisiliivigineqarnissaq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

Oqaaseqaatit itisiliissutaasutut ilisimatitsissutigisinnaavara, killissarititaasut nalinginnaasumik assigiittarmata, annertussutsillu aalajangersimalluinnartuupput, suliffeqarfiup pisuni aalajangersimasuni teknologi atugaat apeqqutaatinnagu aalajangersarneqartartut. Tassalu tassani aniatitanut imaluunniit silaannaap pitsaassusissaanut piumasaqaatini killissarititaasut, suliffeqarfinit malinneqartussat pineqarput. Killissarititat taamaattut assersuutigalugu teknologiimik NO_x-imik annikillisaatilimmik atuinermi malinneqartussaapput. Taamatuttaaq suliffeqarfiit avatangiisinut aniatitsinermi silaannaallu pitsaassusissaannut killissarititassatut aalajangersarneqartut malinneqarnerisut uppersarsassallugu pisussaaffilerneqarput. Tassalu suliffeqarfiup teknologiimik toqqaaneranut suliffeqarfiup aniatitassanut silaannaallu pitsaassusissaanut piumasaqaatit aalajangersarneqartunik malinnissinnaanissaa ilaatinneqassaaq, taannalu kiassaateqarfimmit dieselimik ingerlatilimmit NO_x-ip qanoq annertutigisup aniatinneqarsinnaaneranut imaluunniit kiassaateqarfiup dieselimik ingerlatillip eqqaani silaannarmiissinnaaneranut tunngatinneqarsinnaavoq.

2) Aammattaaq EU-mi malittarisassat tunngavigalugit, aatsitassarsiornermi pilersaarutinut VVM-imik nassuiaatinik suliaqarnermut najoqqutassiani NO_x-imik mingutsitsinermut killissarititaasunut missiniutaasumik killiliisoqarnissaa DCE-mit kaammattuutigineqartoq apeqqummut siullermut akissuteqaamminni Naalakkersuisut allapput. Naalakkersuisut tamatuminnaga itisileeqqullugit kiisalu najoqqutassianik nutaanik suliaqarnerup akissut malillugu DCE aamma Pinngortitaleriffik suleqatigalugit Naalakkersuisunit aallartinneqartup killiffianik paasissutisseqqullugit qinnuigineqarput.

Oqaaseqaatit itisiliissutaasutut ilisimatitsissutigisinnaavara, aatsitassarsiornermi VVM-imut nalunaarusiortarnermut maleruagassani atuuttuni allassimammata, avatangiisinut sunniutissat annikillisinnaarlugit imaluunniit pinngitsoortinniarlugit aatsitassarsiornermut inatsimmi avatangiisinik innarlitsaaliuinissamut maleruagassat naapertorlugit teknikki pissarsiarineqarsinnaasoq pitsaanerpaaq (periaaseq BAT), kiisalu avatangiisinut

suleriaaseq pitsaanerpaaq (periaaseq BEP) atorneqassasut. Kiisalu maleruagassani atuuttuni ilaatigut allassimavoq, avatangiisinut aniatitassanut silaannaallu pitsaassusianut killissarititaasunik suli aalajangersaasoqarsimanngitsaq, taamaattumillu suliffeqarfiit sumiiffinni allani maleruagassanik innersuussutaasunik, soorlu Canadami imaluunniit Danmarkimi atuuttunik ujarlernissamut inassuteqarfigineqartut (Danmark EU-mut ilaasortaagami, Danmarkimi maleruagassat amerlasuut EU-mi maleruagassanik atuuttunik atuutsitsilertarnermut takussutissiisnaammam).

Sumiiffinni allani avatangiisinut silaannaallu pitsaassusianut killissarititaasunut innersuussutinik ujaasisarnissamut inassuteqaammi matumani siunertaavoq, suliffeqarfiit avatangiisinut piumasaqaatinut aammalu atortunik akuutissanik avatangiisinut sunnuteqarsinnaasunik aniatitsisunik akuersissuteqartarnermut atatillugu suliffeqarfiup periaatsinut BAT-imut aamma BEP-mut piumasaqaatinik nunani tamalaani atuutsinneqartunik naammassinnissinnaanissamut piumasaqaateqarfigineqarnissamut piareersimatinneqarnissaat.

Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornernut maleruagassanut iluarsaanneqartunut matuma siuliani taarneqartunut piareersaatinut, siunnersinnerusukkut akissuteqaatinni oqaatigineqareersutut, silaannaap pitsaassusissaannut piumasaqaatit arlallit, suliffeqarfinnut malinneqartussat aalajangersarneqarneri ilaapput. Aatsitassarsiornermi silaannaap pitsaassusissaanut piumasaqaatinik aalajangersaanermi nunani attuumassuteqartuni arlalinni, soorlu Canadami, USA-mi, EU-mi, Danmarkimi, Norgemi, Australiami aamma Tysklandimi piumasaqaatinik pitsaassutsinillu atuuttunik misissueqqissaarnerit assersuunneqarsinnaasut tunngavigineqarput.

Misissueqqissaarnerni assersuunneqarsinnaasuni taakkunani nunani taaneqartuni naliliussat akuerineqartut appasinnerpaaffiat tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornerni silaannaap pitsaassusissaanut piumasaqaatinik aalajangersaanissaq siunertarinearpoq. Tamanna periaaseq BEP, taamatullu mianersuussisussaataaneq tamarmiusoq tunngavigalugit avatangiisinut piumasaqaatinik aalajangersaanissamut takussutissaavoq.

Motoorinit ikuallaasartunit, taassumalu ataani kiassaateqarfinit dieselimik ingerlatilinnit avatangiisinut aniatitassatut killissarititaasunut tunngatillugu suliffeqarfiit suliffissuarnit aniatitanut EU-p peqqussutaanik malinninnissamut

piumasaqarfigineqarnissaat siunertarineqarpoq, peqqussut taanna avatangiisinik innarlitsaaliuinissamut maleruagassanik ataatsimoortunik annertuumik imaqtutut naliliiffigineqarmat.

Aatsitassarsiornermi VVM-imut nassuiaasiortarnermut maleruagassat iluarsaanneqarneri suli ingerlapput, kisiannili upernaag manna naammassineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Ataatsimiititaliamut akissuteqaatinnut, 9. november 2013-imeersumut ilassutitut naatsorsuutigaara, aatsitassarsiornermi VVM-imut nassuiaasiortarnermut maleruagassanut missingiuut tamatuma kingorna akuerineqarnissaminut atuutsinneqalernissaminullu inaarsarneqannginnermini tamanut ammasumik tusarniaassutigineqarumaartoq.

3) Malittarisassanut nutaanut missingiutip qaammatit ikittut ingerlanerini piareernissaa ilimagineqartoq, tamatumalu kingorna tusarniaassutigineqassasoq, apeqqutit pingajuannut akissuteqaatiminni Naalakkersuisut allapput. Suliaq taanna sumut killippa, qanorlu imaqarpa?

Apeqqummut tassunga akissutitut matuma siuliani apeqqut 2-mut akissutinni oqaaseqaatit inaarutaasut innersuussutigisinnaavakka. Inatsisartut 2014-imi upernaakkut ataatsimiinneranni aatsitassanut inatsimmut allannguutissaq Inatsisartunit akuerineqassappat, silaannaap pitsaassusissaanut qulakkeerinissamut maleruagassat taaneqartut saniatigut, aamma maleruagassat nutaat ilaatigut tusarniaasarnermut innuttaasunullu akuutitsisarnermut maleruagassanik nutaanik ilaqartinneqassapput, tak. Naalakkersuisut tamanna pillugu siunnersuutaat.

4) Aatsitassarsiornermi pilersaarusiap killissarititaasut malineqarnissaannik qulakkeerisumik piareersarneqartarnissaannik Naalakkersuisut piumasaqaateqarsinnaassasut apeqqutit arfernannut akissuteqaatiminni Naalakkersuisut allapput. Apeqqut nutaaq 1

**innersuussutigalugu killissarititaasunik malinninnissamik
piumasaqaatip saniatigut atortulersuutinik atuinikkut imaluunniit
motoorinut ikkussinikkut NO_x-imik aniatitamik
annikillisaataasunik atuinissaq pillugu Naalackersuisut aamma
piumasaqaateqarsinnaappat?**

Apeqqummut akissuteqaatit ilisimatitsissutigisinnaavara, suliasaqarfimmi tassani avatangiisit pillugit maleruagassioriaaseq, akissuteqaammi matumani allassimasoq, aammalu Naalackersuisunit aalajangiiffigisassatut siunnersuummut saqqummiunneqartumut siusinnerusukkut oqaatigineqartut tunngavigalugit, silaannaap pitsaassusissaanut aniatitassanullu NO_x-inut aniatinneqartunut killissarititaasut malinneqarnissaat pisariaqartut naliliiffigineqarpat, Naalackersuisut atortunik NO_x-imik annikillititsisussanik atuinissamut piumasaqaateqarsinnaassasut.

**5) Apeqquut 6-imut akissut pillugu – NO_x-imik aniatitsinerup
annikillisarneqarnissaa pillugu aatsitassarsiortunut
Naalackersuisut inatsit atuuttoq malillugu qanoq
sukannertigisumik piumasaqaateqarsinnaappat, aammalu
killissarititaasut eqquutsinneqarnissaannit qaffasinnerusumik
piumasaqaateqarnissamut Naalackersuisut qanoq
periarfissaqarpat, taakku NO_x-imik annikillisaaniarluni iliuutsit
atorlugit NO_x-imik aniatitap annikillissutigingisaanik
eqquutsinneqarpata?**

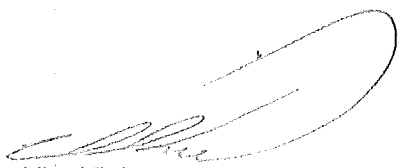
Apeqqummut akissutit ilisimatitsissutigisinnaavara, Kalaallit Nunaanni inatsisunik, NO_x-inik aniatitsinissamut killissarititassatut akuerisanik imaluunniit aniatitanut killissarititaasunik, aammalu aniatitanik annikillitsinissamut immikkut aalajangersaaffiusunik soqanngimmat. Aatsitassarsiornermut maleruagassani allassimasutut, avatangiisinik innarlitsaaliuinissamut inatsisip nalinginnaasup ilusiani takuneqarsinnaavoq, suliffeqarfiit, soorlu avatangiisinik innarlitsaaliuinissamut inatsimmi kapitali 5 naapertorlugu annertuumik mingutsitsinissamut atatillugu ilaatigut aniatitassanut killiliussanik

malinninnissamut pisussaaffilerneqarsinnaasut. Aatsitassarsiorfinnut killissarititassatut eqqarsaatigineqartut aatsitassarsiornermi avatangiisinut innarlitsaaliuineri periaatsinik BAT-imik aamma BEP-mik atuutsitsilerfiusut Naalakkersuisunit aalajangersarneqartassapput. Tamatuma peqatigisaanik Naalakkersuisut aatsitassarsiornermi avatangiisinik allanngutsaaliuinissap qaffannissaanut alloriarnerattut tamanna isigineqassaaq. Silaannaap pitsaassusissaanut aniatitanullu killissarititaasunik atuutsitsilernissamut allannguutissatut eqqarsaatigineqartut aqunneqarneranni teknikkikkut aaqqiissutissanik, killissarititassatut eqqarsaatigineqartut atuutsinneqalernissaannut eqquisunik suliffeqarfiit toqqaanissaannut piumasqaateqarnissaq siunertarineqanngilaq.

Silaannaap pitsaassusissaanut piumasqaatit aamma silaannarmik mingutsitsinissamut killissarititaasut aqunneqarnerannut oqaasertaliussat, danskit Avatangiisinut Aqutsisoqarfiata suliffeqarfiit silaannarmik mingutsitsisarnerannik killilersuinissaq pillugu Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup ilitsersuutaani nr. 2/2001-imi allassimasut assigissagai naatsorsuutigaara.

"Piumasqaatini, avatangiisinut oqartussaasut tungaanniit periaaseq BAT tungavigalugu mingutsitsinermik killilersuinissaq pillugu suliffeqarfinnut piumasqaatigineqartuni nalinginnaasumik teknologiimik aalajangersimasumik atuinissamik piumasqaatit aalajangersarneqassanngillat, kisiannili mingutsitsineq teknologi pissarsiarineqarsinnaasoq pitsaanerpaaq atorlugu anguneqarsinnaasup annertoqataanik piumasqaateqartoqassalluni. Tunngaviusumik piumasqaatit saqqummiunneqartut qanoq iliorluni naammassineqarsinnaanersut suliffeqarfiup aalajangertassavaa. Tamatumanili soorlu ilusisilersuinissamut ingerlatsinissamullu, killissarititaasunut tikkuussissutaasinnaanngitsunik aalajangersimasunik piumasqaateqartoqarsinnaanera mattunneqanngilaq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Kim Kielsen